

ÁLLATOK VÉDELME.

A KOLOZSVÁRI ÁLLAT-VÉDO-EGYESÜLET

Szerkesztőség:

SZÉCHY-VILLA

I. EMELET

hová a kértatok, tudakozdások, előfizetések küldendők.

HAVI KÖZLÖNYE.

Szerkeszti:

SZECHY KÁROLYNÉ LORENZ JOSEPHINE,

az Egyesület elnöke.

Tagoknak

tagsági díj fejében jár.

Előfizetési ár:

Egész évre 1 frt — kr
Fél " " 50 kr
Számunként 10 kr

Negyedik évfolyam.

Kolozsvár, 1899. április 1.

7. szám.

TARTALOM: Ingyen munkások. *Gróf Lózár Kálmántól.* — Frigyes császár és a tyúk. — A gölya. *Petőfi Sándortól.* — Bibliai mondat. — Aforizmák *Hedge, Michelet, Lavater, Herder, Bousseau és Wordworthtól.* — Az oláh juhász. — Az apró szárnyasok Herodeset. — A méhek színézekeről. — A kutyáról. *Lady Lawrence.* — Az elefánt halála. — A méhkirályné. — 14000 megröntenezett tyúk. — 1899-re befizetett tagsági díjak.

BCU Cluj INGYEN MUNKÁSOK.ibrary Cluj

Irta: Gróf Lázár Kálmán.

A czinkék a leghasznosabb rovarvő madarak közé tartoznak, melyek megérdemlik, hogy az ember oltalma alá vegye őket, és tudatlanságból mégis a legtöbb vidéken pusztítják a czinkéket, mivel növénymagvakat is esznek, pedig az általuk okozott kár, a haszonnal össze mérve, tekintetbe sem vehető.

Ott is, hol a madarak hasznosságát be kezdik látni, az éneklő madarakat tartják a leghasznosabbaknak. De ez tévedés. Mert igaz ugyan, hogy ezek is fáradhatatlan rovar-vadászok, de csak a kisebb, sima bőrű hernyókat eszik, mivel keskeny, lágy csőrükkel a durvább alkatu szőrőseket nem tudják elfogdosni; azután vándormadarak lévén, az évnek csak egy részét töltik nálunk. Sokkal nagyobb szolgálatot tesznek a gazdának, a *pintyfélék és a czinkék*, mely utóbbiak éppen télen át, mikor az éneklők szelidebb égélj alatt mulatnak, tisztogatják le fáinkról az azokon telelő hernyók alakjait és a kártékony lepkék petéit.

A czinkék alakjukat, életmódjukat, táplálékukat tekintve, középen állanak a pintyek és éneklők között. Kis madarak, zömök testtörzszsel, rövid szárnyakkal s aránylag nagy fejjel. Csőrük kúp idomu, rövid erős. Lábaik rövidek s erős görbe karmokkal fegyverezvék. Színezete a legtöbb fajnak élénk. Jó repülők, jó kúszók, de a földön csak ugrálva tudnak járni; e mellett merész, kíváncsi, eszes állatok. Dalolni nem tudnak, de azért elég változatos csicsérgésök van. Táplálékul főleg rovarokat esznek, de az olajos növénymagvakat is kedvelik.

A czinkék szaporasága bámulatos. Évenként kétszer, háromszor is költenek, s egy fészekaljban 8—12, sőt 20 fiók is található.

Az egész család főképviseelője a szénczinke. Ez nemcsak a legnagyobb valamennyi között, hanem sokszorozva feltaláljuk benne fajrokonainak legtöbb jó tulajdonságait.

Szinezete igen szép. Fejteteje, nyaköve és egy mellén alávonuló széles savoly fekete, pofája fehér; melle, hasa kénsárga; háta olajzöld; fara kékes szürke, ugyszintén szárnytollai is; élénk fényű szemei sötétbarnák.

Tulajdonságai magára vonja a természetbarát figyelmét. Élbizakodott, arczátlan, tolvaj, furfangos, ravasz, szóval annyi rossz tulajdonsága van, mint jó. Emellett valódi örökmozgó. Nyugtalanul röpked ide-oda, egy-egy faoduban eltűnik, aztán megint előbuvik; egyik ágról a másikra kuszik oly ügyességgel, hogy megszégyeníti a leghiresebb tornázót is, s mindezen testgyakorlatai közben folyton a rovarok után kémkedik s jaj annak, a melyet megpillantott, mert az menthetetlenül veszve van. De ime, egy közeli fa gallyai között két kis madár kezd czivakodni; hősünk ezt azonnal észreveszi; nyomban ott terem, s mint hivatlan békebíró, kezdi osztogatni az igazságot, derekasan kopogtatva erős csőrével a czivakodók fejét. Alig fejezte be ezt a fontos szerepét, csengő „czink“ szavát hallatva, tova száll s valamely új csínyen töri a fejét. Ha nem mutatkozik semmi jó alkalom, kémkedve kalandkeresésre indul; beröpked erdőt, mezőt; megjelen a gyümölcsösekben, emberi lakok közelében, éles megfigyelő tehetségű lévén, semmi sem kerüli ki szemességét. Emellett nagyon kíváncsi és merész, minek gyakran megadja az árát s hurokra kerül; de ha egyszer sikerül egynek a törből menekülnie, azt ugyan egy könnyen nem lehet ismét kelepczébe csalni.

Nyáron rendszerint lombos erdőkben tartózkodik, mint az erdész szorgalmas ingyen munkása, fáradhatatlanul pusztitva az erdei káros rovarokat és azok petéit. Ősszel világot megy látni. Kis csoportokba gyűlve, alászáll a völgyekbe, térségekre, lakott helyek közelében csatangol, egyrészt a gyümölcsösekben kerteszkedve, s a fákat gondosan tisztogatva, másrészt tolvajkodva. Hiába! — az örökös egyféle táplálékot megunja mindenki; a czinke is; ő sem állhatja meg, hogy a napraforgó telt tányerából néhány olajtól duzzadó magot el ne csipjen, vagy a gazdaszszony által szárítás végett a napra kiterített tőkmagot meg ne tizedelje. A mákot is szívesen felkeresi; általában majd minden olajos növénynek nagy tisztelője. Elég furfangja és élettapasztalata van arra is, hogy tudja, hogy a gazdák nem igen törvendenek ezen szenvedélyének, s féltékeny szemmel nézik orvokodó látogatásait, melyek miatt bosszút is forralnak ellene. De ő elég merész, hogy daczöljon hatalmas ellenségével; s elég módot talál a gazda figyelmének kijátszására, mit tőle alig vehetünk zokon, ha az általa tett szolgálatokat tekintetbe vesszük. A szénczinke egész tavaszon, egész nyáron át rovarok és azok bábjaival, legyekkel, bogarakkal, szitakötőkkel táplálkozik; télen

át a kártékony lepkék petéit pusztítja, a többek között a mérő lepkék tojásait, melyek oly piczinyek, hogy a legélesebb szemű kertészgazda is bajosan tudná valamennyit fellelni, ha volna is rá elég ideje, a mi pedig nem lehet. Mennyi kártékony rovar képes e kis madár elpusztítani, azt abból láthatjuk, hogy ha egy szénczinke-pár évenként csak kétszer költ és mindig csak 8—10 fia van is: akkor is roppant hasznot hajt, mivel a fiak fölnevelésére tíz nap kivántatik s egy fiu napi táplálása legalább is 20 hernyót, rovart kíván, a mi összesen 9000-et tesz. Vegyük fel, hogy e férgek között csak 1500 a tojó, s egy csak 200-at tojik, az azokból kikelendő hernyók száma 300,000, mely szám elegendő, hogy 100 nagy gyümölcsfát két évre terméketlenül tegyen. Ősszel, — igaz — kivesszik részöket a czinkék az olajos magvakból is; de micsoda parányi díj ez annyi roppant munkáért.

Erre azonban kevesen gondolnak; üldözik mindenütt ezt az élénk, örökvidám madarat, mely nem tudja melyik fán terem a bánat, s nem veszi el derült kedvét soha. Télen át, ha zuzmarás idő van, csak oly jó kedvvel hangoztatja csalszavát, mint nyáron a hőség közepette. Ha valami pajzán fiu elfogja: nem adja meg magát sorsának, nem sivítóz rémülten, nem remeg, hanem menekvésre gondol, s méltó haragjában erős csőrével teljes erejéből csipkedi ellensége kezét. Ha szárnyait szegve a szobában szabadon bocsátják, azonnal szemlét tart annak minden zugában az ott levő minden tárgy felett. Pár óra multán már oly otthonos, mintha csak ott nevelkedett volna. Más madarakkal kalitkába zárva, rövid idő alatt uralmat gyakorol valamennyi fölött; büntet és kegyeket osztogat; egyiket nem megvetendő pártolása alá veszi, másikat üldözi, sőt elég kegyetlen, hogy, ha épen kedve szottyán, valamelyiknek bezuzza a koponyáját s megegye az agyvelejét.

Télen át sokat elpusztítanak a ragadozó madarak; de mégis legnagyobb ellensége a gyermekek által tökből készített tör. Oh az a gonosz tör! az oly csábítóan sárgállik eléje a hó közül; nyitott ajtaján át látja azt a sok szép olajos tökmagot, mintha csak gazdagon terített asztal volna. E kísértésnek lehetlen ellentállania és veszte van.

Pedig milyen kár a szegény, okos, hasznos kis madárért és mily kegyetlenség azt szabadságától és életétől megfosztani!

Frígyes császár és a tyúk.

A beteg császárnak naponta 9 tojást kellett ennie. Egyszer a parkban ülve, egy tyúk közeledett feléje méltóságosan a virágágyak közül. A jelenlévő orvos el akarta kergetni, de a császár intett neki, hogy hagyja békén s aztán annak az ujságnak a szélére, a melyet épp akkor olvasott, e szavakat írta: »Ez az én tápláló anyáimnak egyike, bánjék vele kimérettel.«

A gólya.

Sokféle a madár, s egyik ezt, másik azt
Leginkább kedveli;
Ezt ékesszólása, amazt pedig tarka
Tolla kedvelteti.
Kit én választottam, a dal-mesterséghez
Nem ért az a madár,
S egyszerű mint magam, félig feketében,
Félig fejrben jár.

Nekem valamennyi között legkedvesebb
Madaram a gólya,
Édes szülő földem, a drága szép alföld
Hüségos lakója.
Tán azért szeretem annyira, mert vele
Együtt növekedtem;
Még mikor bölesőmben sirtam ő már
[akkor
Kerepölt fölöttem.

Vele töltöttem a gyermek esztendőket.
Komoly fiú valék.
Míg társim a hazatérő tehéncsordát
Esténként kergeték,
Én udvarunkon a nádkúp oldalánál
Húztam meg magamat,
S némán szemléltem a szárnyokat próbáló
Kis gólyafiakat.

És elgondolkodtam. Jól tudom, az
[gyakran
Fordult meg fejembe,
Miért, hogy az ember nincs úgy, mint
[a madár,
Szárnyakkal teremtve?
Csak a messzeséget jár hatni meg lábbal,
S nem a magasságot.
Mit ér nekem, mit a messzeség, mikor én
A magasba vágyok.

Fölfelé vágytam én. Ah, úgy irigyeltem
Sorsáért a napot:
A föld fejére ő tesz világosságból
Szótt aranykalapot.
De fájt, hogy esténként megszúrják ...
[mert hiszen
Foly keblébül a vér;
Gondolám, hát így van? hát a ki világít,
Illyen jutamat nyer?

Kívánt időszak az ősz a gyermekeknek
Mint anya jön elé,
A ki fiainak számára kosarát
Gyümölcsessel terhelé;
Én ellepségemül néztem az ősz, s szólék,
Há gyümölcsöt hozott:
Tartsd meg ajándékom, ha kedves
[madaram,
A gólyát elcsalod.

Szomorodott szívvel láttam gyülekezni,
Midőn távoznak;
Miként most eltűnő ifjuságom után,
Ugy néztem utánok;
S milyen bús látvány volt a házak tetején
A sok üres fészek;
Szellő lehelt rám, sejtés halk szellője,
Hogy jöv őmbe nézek.

Mikor tél multával fehér hó-subáját
A föld levetette
Svirággal zsinórozott sötétzöld dolmányát
Ötö fel helyette,
Akkor az én lelkem is felöltözék új,
Ünnepi ruhába,
S gólya-várni néha elballagtam egész
A szomszéd határba.

Később, hogy a szikra lángra lobbant,
[a hogy
Ifju lett a gyermek,
Talpam alatt égett a föld, neki esem,
És paripán termék,
S megereztett kantárszárral vágaték ki
A puszták terére ...
Még a szél is ugyan neki gyürkőzött,
[hogy
Lovamat elérje.

Szeretem a pusztát! Ott érzem magamat
Igazán szabadnak,
Szemeim ott járnak, a hol nekik tetszik,
Nem korlátoztatnak,
Nem állnak körülöm mogorva sziklák mint
Fenyegető rémek,
A csörgő patakot hányva-vetve, minth a
Lánczot csörgetnének.

És ne mondja senki, hogy a puszta
 [nem szép!
 Vannak szépségei;
 De azokat, mint a szemérmes lyány
 [arczát,
 Sűrű fátyol fedi:
 Jó ismerősei, barátai előtt
 Leteszi fátyolát,
 S rajta vesz merőn a megbűvölt szem,
 [mert
 Tündér kisasszonyt lát.

Szeretem a pusztát! De bekalandoztam
 Tüzes paripámon,
 S midőn már lejártam, a hol fizetésért
 Sincs emberi lábnyom,
 Lovamról leszálltam, gyepre heveredtem.
 Egy futó pillanat
 A tóra mellett, s benne kít látok meg?
 Gólya barátomat.

Oda is elkisért. Együtt ábrándoztunk.
 A puszta legmélyén.
 Ő a víz fenekét, én a délibábot
 Hosszasan szemlélvén.
 Így töltöttem vele gyermekségemet és
 Ifjuságom javát;
 Azért kedvelem, bár se tolla nem ragyog
 Se szép hangot nem ad.

Mostan is kedvelem és úgy tekintem én
 A gólyamadarat,
 Mint egyetlen valót, mely egy átálmodott
 Szébb korból fönmaradt.
 Megérkezésedet még mostan is minden
 Esztendőben várom,
 S kívánok szerencsés utat, ha tavozol.
 Legrégibb barátom!

Petőfi Sándor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Minden általa és ő reá nézve teremtetett. Col. I. 16.

*

Sziveinkből kisarjadt újra mindaz, a mit vetünk. Tiedge.

*

Az állatnak is megvannak jogai Isten előtt. Michelet.

*

Kérdezd meg gyakran magadtól: Hogyan cselekedném, ha látnám az angyalokat, a kik a legtisztább cselekedeteknek tanúi.
 Lavater.

*

A kereszténység a legtisztább emberiességet parancsolja a legtisztább uton.
 Herder.

*

A ki jót tesz, maga is javul. Rousseau.

*

A mennyivel jobban bánsz marháiddal, annyival több áldás háramlik a házadra.

*

A ki Istennek akármely teremtését semmibe sem veszi, igen korlátolt elméjünek mutatkozik.
 Wordsworth.

*

Az oláh juhász.

A „Magyar Polgár“ nemrég igen kedves, névtelen, cikket közölt fentebbi czim alatt. Átvesszük a következő részt, melyben a *juhászkutyáról* és a *juhokról* is pár érdekes adat van.

Az oláh juhász birodalma a havas. A havasok, melyek Erdélyt körülzárják, s a melyek egyáltalában hazánk keleti részén elhúzódnak, azoknak végtelen tisztasai, legelői, mind az ő birodalmához tartoznak. Látköre tehát végtelen. Az éghez való közelsége az erdők félhomálya s a csillagos éj, a vihar és a mosolygó nap-sugár lelkét a titokzatosság régióiba kergeti. Mindent csak sejt, előtte minden rejtély, a mit a maga eszejárása szerint meg is old s a maga babonás hitében meg is tart.

Társai: kutyája, furulyája és juha.

Kutyája szüntelen vele van. Nagy, fehér, lompos, megbirkózik a farkasokkal és gyakran győz. Okos és figyelmes; összereléri a nyáját és kordába tartja a juhokat; csak rá néz a gazdájára és kitalálja gondolatját; tudja, melyik juhát szólította meg s ha az engedetlenkedik, maga lép közbe és csinál rendet, az engedetlen juhokt kellő irányba terelvén. Míg gazdája alszik, a kutya kettőztetett éberséggel őrködik élet és vagyon fölött. Éjszaka alig alszik. A hűsége többnyire életébe kerül, rendszeren a farkasok áldozata lesz. A gazda meg is becsüli. Ha eszik, ételéből a szemben álló kutyának rendszeren dob; mindig együtt étkeznek, szokásos étele különösen a savó, a mi az orda kifőzése után az üstben marad. A gazdának föltétlenül engedelmeskedik; ha kergeti, fut; ha hívja, jön; ha uszítja, vakon támad; ha csitítja, rögtön csöndes.

Furulyája, néhol az ugynevezett tulnik (havasi kürt), a juhász-bánatának és örömének kifejezője. Tulnikja rendszeren este szólal meg. Hét határ meghallja a bánatos hangot, a mely elvész a sziklatetők visszhangjaiban. Juhát egyenkint ismeri; kényezteti, bajában ápolja. A juh ismeri a juhász hangját, a parancsszókat s azok szerint igazodik.

A juhásznak sok a balhite, babonája. Így a hold udvarában a maga bocskorát látja kiterítve; ha iszik, az edényből kiönt egy kevés vizet, rá fu a viz felületére. Ha berbécseit verekedni látja, esőt jósol; ha bocskorszija meglágyul, szintén. Nem engedi meg, hogy valamely asszony a juhok között fonjon, mert megdöglenek; farkasról sem szabad a juhok előtt beszélni; a juhok sójából kölcsön adni szerencsétlenséget hoz a nyájra. A kolompos juh ha megrázkódik, megváltozik az idő. A juhok gyapjából, a pásztor tarisznyájából ha lopnak, rosszat jelent. Juhot nyírni csak kedd és szombat napon jó. A juhász egész éven át nem változtat inget, a juhok csak így eresztik jól a tejet. A boszorkányok és rossz szellemek ellen különböző módon védekeznek.

A medve-ünnepet csak a pásztorok ismerik. Hunyad megyében július egyik napján a havasok pásztorai összejönnek valamely isztiánához s megünneplik tánczcal s másféle időtöltéssel a

napot. Néhol a pap megáldja ilyenkor a turmákat és a pásztorokat. Tavasszal, mikor a juhnyáját kihajtják, a pásztor a pappal megáldatja azt.

A havasi életnek egyik jellemző intézménye a sokadalom (nedee), a mi vásár számba megy. Nyáron itt vagy ott rendez vásár-féle van, a hol a juhászok eladják portékájukat és beszerzik a szükségeseket. Egyuttal ki is mulatják magukat. A szomszéd vidékek lakossága gyűl össze, s mert több házassággal végződő ismeretséget kötnek, az ily sokadalmakat rendszeren leányvásároknak nevezik, havasban a legény ismerkedés végett vásárba megy, a leány szintén. Különben ez a románságnál közös vonás.

Az apró szárnyasok Heródesei.

Németországtól jövő hírek szerint párisi nagy tollkereskedők ott 20,000-nél több tengeliczt (stiglicei), vagy esetleg más tarkaszínes apró madarat rendeltek volt meg kalapdiszül elkészítve, a múlt téli saisonra. Valóban elszomorító az a kegyetlenség, az a lelketlen pusztítás, amit véghez fognak vinni majd apró szárnyasaink között, ha ismét nagyobb mértékben divatba hozzák a kitömött madárakkal diszitett női kalapokat. Egy évtizednél több — írja dr. Lendl érdekes folyóirata, a „Természet“ — hogy némileg szünőfélben volt e divat, mert a forró égöv kolibri- és egyéb diszes madárfajainak milliói észrevehetően fogyni kezdtek, sőt egyes vidékeken teljesen ki is pusztultak. Hivatalosan ki van mutatva, hogy 25 év alatt, amíg Európaszerte az apró madarak veszedelmére ez az elítélendő divat járta, háromezer millió kolibrít és egyéb madarat hoztak Európába Dél-Amerikából, Indiából és Ausztráliából. És még nem régen Angolországba vittek be évenként 25—30 milliót, Francia- és Németországba közel 150 milliót! Most, mert a kolibri-bőr évről-évre ritkább és drágább, ismét az európai apró szárnyasokra vetik figyelmüket e barbár tollkereskedők — s ha divatba hozzák ezeket is, ha megfogyasztják, mint a kolibrít, nagy veszedelemből ejthetik mező- és erdőgazdaságunkat s mérhetetlen károkat okoznak nekünk is. Reméljük, hogy hazánkban senki sem vállalkozik majd e gyászos szerepre, de ha mégis akadna olyan, aki e szegény teremtesek kipusztításában segédkezet nyújtana s ily módon gazdagodni akarna, akkor reméljük, hogy a hatóságok meg fogják gátolni. Aztán meg nem csak a divathölgyek, de a — vendéglősökért is ezrivel pusztítják a szegény madarakat.

Párisban ugyanis egy étterem lelketlen tulajdonosa, pacsirta pecsenyét ígért a vendégeknek, — s adott is, csakhogy ime kitűnt, hogy az apró madarak bizony verebek voltak. Ideje volna már valóban, hogy az egyes emberek ugymint az államok megszíveljék, mikép apró madarak segítsége nélkül gyümölcs termés nincsen, s nincs buzatermés sem. Németország, Franciaország, Angolország, Olaszország, Görögország és Ausztriában is ezrével fogdossák hálókkal és lépvesszővel a költőzködő fecskéket sa többi — madarakat.

De hadd álljon itt a párisi pacsirta-hír: Csinos kis megépetésben részesültek a minap egy előkelő párisi étterem vendégei. Az étterem különösen egy sajtásagos fogásnak köszönhetette nagy hírnevét: a piritós kenyéren feltalált pacsirtának. Persze ezek a pacsirták csak az étlapon dicsekedhettek ilyen előkelő származással; a valóságban közönséges párisi verebek voltak, melyeket a vendéglős nagy mennyiségben fogdosztatott össze és a melyekkel szemben azzal hallgattatta el a kételkedőket, hogy mindegyik veréb husába néhány sörétet eresztett. A napokban azonban új konyha-fiút fogadott, egy vidéki legényt, a kinek feladatává tette, hogy a söréteket ő dugja a pacsirtáknak szánt verebek bőre alá. A fiu ugyan nem értette, hogy micsoda különös guszthusok lehet a párisiaknak: söréttel eszik az ételt; de azért buzgón dugdosta a söréteket és mikor a verebekkel készen volt, a legjobb meggyőződéssel áttért a borjuhusra, az osztrigára, a sajtra, a tésztákra s mindentüvé dugott néhány sörétet; de oly ügyesen, hogy a szakács mit sem vett észre belőle. Bezzeg észrevették a vendégek, a kik nem győztek csodálkozni, hogy miként kerültek a sörétek a fagyaltba és Cammenbert-sajtba? Egy kis gondolkozással azután rájöttek a dolog nyitjára és azóta nem igen fogy az étteremben a verébpacsirta!

Tehát mindenféle módon és mindenféle örületes czélra fogdossák, ölik, pusztítják a mézőgazdaságra oly nagyon fontos és szükséges madarakat. Mennyi baigaság e kegyetlenségben is!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A méhek színérzékéről.

Sir John Lubbock, a híres angol biológus, egy alkalommal megvizsgálta a méhek színérzékét és a következőket tapasztalta. Kevés mézet üveglapra csöppentett s ezt egy kék darab papirosra tette; mikor már egy méh több napon látogatta és így a kék színhez hozzászokott, akkor valamivel több mézet csöppentett narancsszínű papirosra, a kék papirostól körülbelül karmincz centiméternyire. Azután a méh távolléte alatt a kétféle papirost fölcserélte, de a mézet helyén hagyta. A méh szokása szerint visszatért arra a helyre, ahol a mézet rendszeren megtalálta; habár a méz ott volt most is, mégsem ereszkedett le, hanem egy pillanatig tétovázott, s aztán tovább repült, egyenesen a kék papir felé. Aki látta a méhet e pillanatban, nem kételkedhetett benne, hogy a kéket a narancsszínűtől megkülönböztetni képes. Amidőn a méh a kék papirosra tett méz fölcserélését megszokta már, más színű — sárga, narancsszín, vörös, zöld, fekete és fehér — papirosra helyezett üveglapokra csöppentett a tudós ismét mézet és egymásután felcserélte a színes papirosokat, meghagyva azonban a mézet mindig ugyanama helyen; de akárhol volt is a kék szín, a méh mindig csak erre szállott rá. A méhek, úgy látszik, ugyanazokat a színeket kedvelik, amelyeket mink is szerettünk és eszerint válogatják meg a virágokat, amelyeket meglátogatnak. A halvány-sárga vagy husszínű virágok például a méheket nem vonzzák; ezekre inkább csak a legyek járnak.

Az állatok lelki világából.

Adatok a kutya okosságáról és nemességéről.

Közi: Lady Lawrence.

Lamartine nagy ragaszkodással viseltetett a kutyák iránt. Midőn egy ízben barátai erről kérdézősködtek tőle, így okolta meg a kutyák iránt érzett rokonszenvét:

— Szeretem a kutyákat, mert jók, szépek, mert a politikával nem foglalkoznak, s mindenekfölött, mert kutyák. Ha az emberekben négy ily tulajdonságot fedezhetnék föl, beléjük is bolondulnék, de sajnos, itt mérsékelnem kell vonzalmamat!

Ha nem is megyünk oly messze, mint a híres francia költő, mégis elismerjük, hogy száz meg száz oka van az embernek a kutyát szeretni és csodálni, és hogy kutyában valóban soha sem lehet csalódni.

Az ismert angol bölcsész Dr. *Beatti* egy gazdájáért segítséget kereső kutyáról a következőt írja. Egyik barátja télnek idején kutyájával vadászni ment. Csakhamar egy őznek a nyomára akadván, azt figyelmesen követte. Az állat utjában egy befagyott folyó jegén hatolt át. A vadász itt is követte a nyomokat, de a jég beszakadt alatta és beleesett a vízbe. A jégre-lépésnél a puskáját véletlenül keresztben tartotta a testén és minthogy ez ilyenén a jégen támadt nyílásnak mindkét oldalán a jégen feküdt, támaszul szolgált neki s ennek folytán az alámerüléstől megmenekült. A vízből azonban kijutni semmikép nem volt képes, sőt attól kellett félnie, hogy erősebb mozgások által a jég, a melyen a puskáék feküdt, tovább szakad és menthetetlenül odaveszne. A kutya urának veszedelmes helyzetét látva, mindenféle kísérleteket tett ura megmentésére, de hiába. Ekkor a legközelebbi faluba iramodott, mindenkihez, a kivel csak találkozott, hízélegve közlekedett és úgy forgott és mozgott, mintha valami mondánivalója lett volna. Látván, hogy nem értik meg, mit akar, megragadta a férfiakat kabátjuknál fogva és azon tájékra vonta, a hol urát veszedelemben tudta. A parasztok a kutyát jól ismerve, csodálkoztak feltűnő viselkedésén és gyanították végre, hogy urát valami baj érte. Követték tehát a kutyát, a melynek vezetése mellett a jéghez értek és a félig megdermedt embert, a kinek alig volt már annyi ereje, hogy még a puskába fogódzhasson, megtalálták. Gyorsan a mentéshez láttak és csakhamar sikerült is a szerencsétlenül járt vadászt kihuzni a vízből. A kutya vidám ugrándozással simult urához, megnyaldosta és mindenképpen kimutatta nagy örömét gazdája megmentése fölött.

*

A *Bernáthegyi menedékház* kutyáit tudvalevőleg csakis ilyen embereket mentő célokra nevelik.

A francia-olasz határon, a savojai és gróji alpok közt mered égnék örökös hóval borított ormaival a kétezer méter magas Kis-Szent Bernáthegy. Gyönyörű kilátás nyílik róla a

Montblanca, de télen veszedelmes az arra való járás. Veszedelmes, de elkerülhetetlen. Vasut ott nincs, csak kocsiközlekedés s a ki az Izére területéről át akar jutni a Dora-Baltea vidékére, Bourg-St.-Maurice-ból Courmayeurbe, annak a harminczkét kilométer hosszú utat a Kis-Szent-Bernát szorosán át kell megtennie. Ott pedig minden perczen jöhet a hóvihár, vagy a rettenetes görgeteg s nem sok időbe telik, a míg a szerencsétlen utas kocsistól, lovastul eltűnik a dermesztő, fehér puha lepel alatt. Az ilyen veszedelemben forgó utasok megmentésére épült, valamivel a szoros színe alatt a kis-szent-bernáthegyi menedékház, a hol télen-nyáron néhány szerzetes lakik. A rend statutumai értelmében minden állásu, rangu és valásu utasnak, a ki arra jár s veszedelembé kerül, segítséget kell nyújtaniok s ezt a derék szerzetesek híven meg is teszik. Legjobb segítők a szerencsétlenül járt idegenek föl kutatásában és megmentésében a híres szent-bernáthegyi kutyák, a melyeknek majdnem emberi intelligenciájuk van; nélkülök az emberek maguk nem volnának képesek szerencsétlenül járt embertársaikat megmenteni. A menedékházban mindig van néhány utas, főleg tél idején.

*

A híres Ninon de Lenclos kis kutyájáról emlékezik meg *Mercier* akadémikus. Irja pedig róla a következőket. Raton, így hitták a tizenhetedik század ismert szépségének ölebecskéjét, ebédnél mindig urnője tányérja mellett volt egy kaskában és ugyancsak szigorúan ellenőrizte az evését. A levest és pecsenyét minden felindulás nélkül engedte megenni, de a mikor a szép asszony valami ragouthoz akart nyuini, akkor fenyegetőleg mormogott. Valami entremet nem okozott neki aggodalmat, ha nem volt nagyon fűszeres, de ha urnője kávé, vagy liqueurt akart élvezni, akkor hangosan ugatott. Amíg az ebéd tartott, ez a kis állat semmit sem eveti, csak mikor már semmiféle aggodalomra nem volt ok, ugrott ki a kaskájából az abroszra s falatozott valami keveset. *Mercier* nem babozik annak a kijelentésével, hogy Ninon szépségének, egészségének és jókedvének megőrzését csak a kutyácskájának köszönheti és azért lett csaknem száz esztendősen, mert tartózkodott a kávé, az erős ragout és a liqueur élvezésétől, amivel első sorban kikerülte a Ratonnal való gyakori konfliktusokat.

*

Nem csoda, hogy a kutyák udvarképesek is lettek.

A francia királyok fényűzésének, nem ritkán hőbortjainak az illusztrálására szolgál ez az alábbi pár sor, amely arról a nevezetes szerepről szól, amelyet a kutyák játszottak egy időben a francia udvarnál. XIII. Lajos volt az, a ki divatba hozta a királyi termekben az apró angol agarakat, amelyekből mindig tartott két-háromszázat udvarában. A kutyákra való felügyelettel egy új méltóságot biztak meg: a capitaine des levrettes de la chambre du Roy, aki hogy nagy ur lehetett, azt mutatja a fizetése is, 2466 livres évenként. A kutyákat azonban, a számtalan peczéren és a capitainen kívül még négy más uriember is őrizte, négy: agár-kamaraőr. Miután a királyokat utánözni mindig di-

vatban volt, misem természetesebb, minthogy az udvar előkelői is tartottak agarakat és agár-kamaraőröket. Jellemzetes, hogy ezeknek az urí embereknek 1000 livret fizetett a provençei gróf, a titkárnak ellenben csak 200-at. Még XVI. Lajos udvarában is tartottak agarakat, de a mikor az akkori „capitaine“ Vassan lovag meghalt, utána már nem töltötték be ezt a díszes állást. A királyokkal aztán az agarak is elszéledtek, ki tudja hová?...

*

Egy külföldi lap az 1870-iki német-francia háboru idejéből mond el egy kis jelenetet a czár kutyájáról. Még a háboru kitörése előtt történt, hogy II. Sándor czár közvetlenül a hadüzenet előtt Emsbe ment Vilmos király látogatására. Egy este az uralkodók együtt voltak a királyi lakás egyik nagytermében. Ott ültek a salon egyik végében és diskurálgattak, míg a tulsó oldalon gróf Bismarck több diplomata társaságában komoran nézte a czárt. Azon töprenkedett ugyanis, vajjon a czár, ha a hadüzenet megtörténik, semleges marad-e, vagy pedig a németek ellen foglal-e állást. Egyszer csak a czár hatalmas kutyája a gazdája széke mellől fölkel, végig megy a termen s Bismarckhoz menve, farkcsóválva kezdi nyalogaini a kezeit. A czár látja ezt, mosolyogva kiáltott át Bismarckhoz:

— Látja, hogy a kutyám ismeri a barátaimat.

Bismarck nagyon megörült ennek a kijeientésnek s hamarosan el is mesélte barátainak e kis epizódot s végül így szólt:

— Most már nyugodt vagyok. Ez az epizód történelmi fontosságú momentuma volt politikánknak.

*

Hogy Bismarck maga mennyire szerette a kutyákat, azt a világtörténet is feljegyezte. Érdekes ez az eset:

Egy borongós téli napon észrevette Bismarck, hogy kedvelt kutyája, Sultán gyanusan vonít. Mindjárt gyanította, hogy valami baja lehet a kutyának és bevitte magával a meleg szobába. A kutya azonban itt sem lett jobban. Bismarck komoran ült mellette és simogatta. Herbert, Bismarck fia, odalépett atyjához és a másik szobába hívta, hogy kedélyhangulatát fölvidítsa. Bismarck már át is akart a másik szobába menni, a mikor az ajtóban megpillantotta a hörgő kutyát és újra visszafordulva úgy szólt fiához:

— Kérlek, hagyj engem magamra.

És ott maradt mindaddig kutyája mellett, amíg az kilehelte páráját.

Barátjai előtt elpanaszolkodott az őt ért veszteségről és többek között a következőket mondta:

— Óseink abban a jámbor hiedelemben éltek, hogy a tulvilági mezőkön viszontlátják mindazokat a kutyákat, a melyek éltükben hű barataik voltak... Vajha, igaz lenne ez a jámbor hit...

És ez a gyöngéd szeretet, a melyet kutyája iránt érzett, nem volt tettetés. Nem is az a tetszelgés volt, amelyet annyian magukba erőltetnek egy-egy beczézett állatka iránt. Szerette ku-

tyáját úgy, a mint azokat az embereket is szerette, a kiknek hűségében megbizhatott.

A minap állítottak fel Moldban egy monumentális sirkövet annak az emlékére, aki Gladstonenak leghivebbjei közé tartozott. A kutyája volt ugyanis. Az epitáfiuma ennek az állatnak arany betűkkel ékeskedik a kövön, így: »Petz, született Schwalbachban, meghalt Havardenben Hű volt mindhalálig.«

Ez a fölírás a vallásos angolok közt nagy föltűnést keltett.

Egy olyan kutyáról is irtak nem rég a lapok; a melynek „bűne“ fölött egy a német császár elnöklete alatt működő katonai bíróság mondott ítéletet. E híressé vált kutya Fopsz névre hallgat, ha akar. Mert megtörténik olykor az is, hogy nem akarja a gazdája kiáltását hallani. Pedig az nagy ur: tábornok. Fopsz azonban mégis megtette nemrég azt, hogy nem fogadott szót, sőt beleharapott egy kis fiunak az arcába.

A kis fiu szülei bepörölték Köhler tábornok urat, aki a harzi erdők árnyában tölti nyugodalmas napjait. A blankenburgi bíróság el is ítélte a tábornok urat a kutya szófogadatlansága miatt 20 márka bírságra. A tábornok ur megfelebbezte ezt az ítéletet, mert ő katona és tehát az ő ügye a német katonai büntető eljárás szerint katonai bíróság elé tartozik. És ez az ügy most a katonai bíróság elé kerül. A legérdekesebb a dologban, hogy ez a bíróság csupa tábornokból fog állani és ítéletét a német császár elnöklete alatt hozza meg. Ami egy kutyára nézve elég nagy kitűnítés . . .

A *La Natureben* olvasunk egy rendkívül eszes, két lábon futó kutyáról. Egy juhász kutyát az aratók megvágtak véletlenül a kaszájukkal és pedig olyan módon, hogy a két jobboldali lábát majd egészen elszakították a törzstől s az izeikben is egész széthasították. A kutya persze közel volt már a kimuláshoz, de a gazdája gondos ápolása mégis életben tartotta. A sebei begyógyultak s három hét után nagy kinnal már ide-oda csuszott a földön, miközben a hátsó jobboldali lábát teljességgel nem tudta használni. A jobb első lábán is csak éppen hogy néha rátámaszkodott. Ezen a módon azután lassan megtanult járni a kutya: két lábon. Egész gyorsan futkosik már s mindennap megteszi az utat Dunstableből a másfél kilométerre levő legelőre. Megindulni nehezen tud s olyanformán ugrik föl, mint a nyúl, rendes járás helyett úgy ugrál azután odább, mint a madarak. A két csonka lába elől-hátul busan lóg alá. Már a régi foglalkozását is fölvette megint s gondosan őrzi a juhokat.

Az eb hűségének megható példájáról érkezik egy kis esemény híre *Bécsből*. Egy fiatal embert annyira üldözött a balsors, hogy teljesen tönkre ment és végtére már nem volt egyebe egy hatalmas ujjfoundlandi ebnél. „Fox» igen szép, hatalmas fekete állat volt. A szerencsétlen fiatal ember egyik hitelezőjének megtetszett

a pompás állat és lefoglaltatta. A hü Fox engedelmeskedett ura parancsának és egy ládába záratta magát. Elvitték a hitelező raktárába, a honnan másnap Gráczba akarták szállítani. A hatalmas állat unatkozott sötét börtönében és mindenképpen szabadulni igyekezett. Panaszos vonítására senki sem felelt, a mire az okos állat lyukat harapott az oldalába és ezt addig tágitotta, a míg ki tudott rajta bujni. Szabadságát visszanyerve, azonnal gazdája keresésére indult. Tudta, hogy melyik vendéglőben szokott vacsorázni és ott várt reá estig, a mikor tényleg megérkezett. A találkozás megható volt; gazdája könyes szemekkel törölte meg a hü állat véres száját és a viszontlátás öröme pompás vacsorát adatott neki. A hitelező azonban dühöng, mert a kutyát nem lehet többé rábírni arra, hogy gazdáját elhagyja és fogait vicsorgatja arra, a ki el akarná vinni.

*

És pedig a saját jó fogait. Mert van ám már hamis fogu, mülábu és műszemű kutya is. Már ez sem ritkaság. Angliában gyakori dolog, hogy értékes *kutyák*-nak, *macskáknak* vagy egyéb kedvelt állatoknak műfogak raknak, sőt van rá eset, hogy műszemű vagy mülábu állatokban gyönyörködik a gazdájuk. Így nemrég Piérpont Morgan ur drága ufoundlandia, a ki egy macskával való lovagias ügyében elvesztette a félszemét, másikat kapott üvegből. Middlesex lordnak pedig volt, azaz van egy 4000 forint értékű szent-bernáthegyije, a mely vénülvén, már kezdte a fogait nem bírni. Elvitték a kutyát egy ügyes fogspezialistához, a ki Ash-féle porcellánból csinált az ebnek huszonnégy, aranyozott platinahegyű fogat. Költség: ezer forint. Stafford gróf foxterrierje pedig vulkanizált kaucsukból készült mülábon jár.

Mr. Moselyé az uttörök érdeme a kutyáknál használt hamis fogak alkalmazásában. Ő Sydenhamban lakik és egy Shipperbe nevű kutya tulajdonosa, amely kutya már igen elvénült és e minőségben fogait elvesztette. Nem tudott rágni a szegény állat és az éhenhalás fenyegette. Mr. Mosely azonban fogorvos is és így történt, hogy az a gondolata jött, hogy fogsort tesz a kutyája szájába. A gondolat tetté lön s Shipperbe most a legvastagabb csontot is megőrli vadonaturj fogaival.

Valóban csodálatra méltó ész egy állatnál, hogy a civilizáció emez eszközét elfogadni és a saját hasznára értékesíteni tudja.

*

Nem kevésbé csodálatos az is, hogy egy gazdag angol megtudta tanítani kutyáját a *dominózás* mesterségére. A londoni salonokban játszik vele. Az okos állat szemközt ül a gazdájával egy székre s úgy dominózik. A partnerek hat-hat követ vesznek maguk elé. A kutya végignézi őket, kiválasztja a kettős követ s a szájával odateszi az asztal közepére, mire az ánglius melléje teszi a megfelelő követ. Így folytatják a játékot, amíg a kövek elfogynak. Erre új játékba fognak. Az angol néha szándékosan rossz követ tesz. Ilyenkor a kutya egyideig rámeresztli szemét, majd ugatni kezd. Ha az ánglius nem akarja észrevenni tévedését, az eb a hamis követ eltasztja az orrával, a gazdája ölébe ugrik, vagy az

asztalra támaszkodva az első lábaival, az angol köveiből helyes kövel pótolja. A nézők nem győzik bámulni, a mikor az okos állat a gazdája minden titkos intése nélkül idegen partnerrel szemben is megnyeri a játékot.

*

Kanizsának pedig van *szivarozó kutyája*, vagy legalább volt, a miről egy hivatalos hirdetmény így szól: »A helybeli vasutálló-más földadójától egy Nero névre haligató, aportirozik, *égből szivart tart szájában*, szürkés színű, háta fekete, orra koromfekete, nagyon szelíd borzkutya elveszett. Felkéretik a becsületes megtaláló vagy annak hollétéről legkevésbé tudna is fölvilágosítást adni, jelentkezék a rendőrkapitányi hivatalnál, hol a tulajdonos által illő jutalomban fog részesíttetni. *Deák* Péter s. k., rendőrfőkapitány.«

*

Hogy a kutyát szeretni és okosságát szokszor csodálni is lehet, az természetes és igazságos, de hogy akármely kedves és kedvencz állatért ezeket hasztalanul költsen az ember, a miből annak a szeretett állatnak is semmi haszna vagy szüksége rá, az még állatvédelmi szempontból is — természetellenes. Ott van például Ames Olivér, amerikai milliomos, aki bosztoni palotája mögött nyolczvanezer dolláron nagyszerű házat építtetett kutyái számára. A kemény fából készült s tíz ablaku kutya-palota belső berendezését Angliából hozatta. Van benne hideg és meleg fürdő, hálóterem és mintakorház. A házban tartott negyvenöt kutyát nyolcz szolga gondozza, a kik éjjel-nappal a ház közelében tartózkodnak. — Vagy a Párisban meghalt R. báró; 150.000 frankot hagyott dán dogja, »Tiger« nevezetű kutyájának Páris környékén házat vettek tehát a 4 lábú örökösnek, ott él korlátlan szabadságban maga választott kumpánok társaságában. Kötelessége egy férfiszolganak és a házvezetőnőnek, a kik 2500 frank évi fizetést huznak érte, hogy a »Tiger-villa« lakójának minden kényelméről gondoskodjanak és kutyatársait is etessék és gondozzák. A báró végakarata szerint a villát a dog kimulása után el kell adni, a befolyt összegből ezer frankot a kutya egy emlékkövére fordítani s a többi pénzt egyik párisi Á. V. E.-nek juttatni.

Jellemző illusztrációja amaz okatlan fényűzésnek, melyet némely hölgy visz véghez négylábu barátaival, az a számla is, melyet az údvsereg »Social Gazette«-je Londonban a multkor közzé tett, felelősséget vállalván valódiságáért. Egy hölgy a minap egyik divatos »kutyaszabó«-nak a következőket fizetett ki kutya ruháért:

Kivert gallér és ezüst karperecz	— —	17	shilling	— p.
6 pár hálóing	— — — —	12	»	— p.
2 pár bama czipő	— — — —	8	»	— p.
2 pár gummiczipő	— — — —	8	»	— p.
1 tengeri fürdő köppeney	— — — —	7	»	50 p.
1 reggeli kabát	— — — —	7	»	— p.
1 szalonöltözet, arannyal kivarva	— —	30	»	— p.
1 prémmel bélelt felöltő	— — — —	20	»	— p.
Összesen	— —	108	shilling	50 p.

A „szegény gazdag“ kutya alighanem jobban érezné magát egyedül természeti bundájában.

Az angol ladyk pedig kutyáiknak külön temetőt rendeztek be a londoni Hydepark főkapuja mellett, a Viktória Gaten. Magos kerítés fogja körül a sirkertet, a mely 30 méter hosszú és husz méter széles. A pincsik, uszkárok, daxlik és másfajta ölebek hült porai fölé márványemlékek emelvék, amelyeket koszoruk díszítenek. Szomorufüz, babérfa sem hiányzik. Kétszázan aluszzsák talán ott örök álmukat és persze hogy a sírfeliratok se hiányoznak a kutya temetőből, Ideiktatunk néhányat:

Hű barátom, drága kincsem:
Almodj békén, kedves pincsem.

vagy:

Nem ngatsz már sohasem, uszkár,
Sírat g zdád: Glasgow Oszkár.

Egy másik síron ez áll:

— Pompei nyugszik itt, a Miss Florence kedvencz kutyája.

Egy ölebet így sírat el gazdája, Byront idézve: In life the firmest friend — the first to welcome — foremost to defend. Más emlékköveken ez áll: À notre adoré Spot, our friend toujours regretté, darling Ghin-chin and sweet Carlo.

Ez mind valóban az örütség egyik neme. Ahhoz, hogy az állatokat szeressük, védjük, oltalmazzuk, emberségesen bánjunk velök, ahhoz távolról sem kell annyira pénz, mint csak jóság és igazság-érzés, utána nézés, eszes gondozás.

Az elefánt halála.

Alinak, a nagyra hivatott elefántnak a sorsán kesereg most a madridi közönség. Ali ugyanis, mielőtt megérkezett Madridba, már is a nap hőse volt s legalább is oly izgalommal várták, mint más városban nagy művészek vagy európai capacitások érkezését. De a nagyra hivatott állat, melynek három hatalmas, megvadult bikával kellett volna élet-halál harczot vívnia egy madridi aréna porondján — alaposan cserben hagyta az izgató látványosságért eleve lelkesedő madridiakat. Történt ugyanis, hogy miközben különvonaton Valenciából Madridba szállították, a hatodik napon nagyon megszomjazott az utazó elefánt. A vonaton nem tudtak elégséges italt előteremteni a számára s Ali egész Madridig szomjazott. Nagyon természetes, hogy a madridi pályaudvarra érkezve, mohón ivott meg tizenkét cseber jeges vizet, a mitől aztán meghült és hevenytüdőgyulladás tünetei között rövid szenvedés után kimúlt. Gazdája, a ki 20.000 frankért vásárolta, bepörölte a szállítócéget, a vasuti igazgatóságot s a hatalmas állat örét, de ezek aligha fogják kárát megtéríteni. A törvényszék a napokban a halál-ok kiderítése céljából elrendelte a bonczolást, mire az óriás hullát tíz ökörtől vont társzekeren szállították be.

A méhkirályné.

Egy tudós angol lelkész a méhkirályné életéből saját megfigyelései és följegyzései alapján következő vázlatot közli: A méhkirálynénak tudvalevőleg egyetlen kötelessége az, hogy a fajt fönntartsa és ennek csodálatos buzgósággal tesz eleget. A nyár folyamán a méhkirályné minden perczen átlag két tojást tojik, egy nap alatt annyit, hogy ez testének súlyát másfélszer meghaladja. A méhkirályné átlag 4—5 évig él és ez idő alatt körülbelül másfél millió tojást tojik. Szemei sokkal kisebbek, mint a többi méheké, de azokra nem is igen van szüksége, mert életét egészen a méhkas belsejében tölti. A méh fullánkjáról a lelkész ezeket írja: A fullánk rendkívül tökéletes instrumentum, belsejében nagyon finom csatornával, melyen a méreg kifolyik. A méhszurás átmérője egy gombostű átmérőjének körülbelül $\frac{1}{100}$ része. A méh rendszerint bentfelejtí fullánkját a sebben és ez halálát okozza. Ha azonban van ideje rá, fullánkját vigyázva ismét kihuzza és ez esetben megmenekül. Az angol lelkész, aki méhszurásokkal szemben teljesen érzéketlen, ezt több ízben megfigyelte.

14.000 megröntgenezett tyuk.

Nagy volt az öröm, amikor kitalálták a Röntgen-sugarat. Az orvostudomány mindjárt lefoglalta magát ezzel a fényes sugarat — nincs többé puszkagolyó, vagy bört, amely úgy el birjon bujni csontok vagy izmok közé, hogy meg ne lehessen találni és ki ne lehessen venni az emberből. Azóta mindenféleképpen ki akarják használni ezt a csuda-sugarat, de a legszemlembesebb alkalmazására mindenesetre Mr. Rudolph Spreckles jött rá Californiában. Ennek a Sprecklesnek nem messze San Franciscotól birtoka van, ahol legkevesebb tizennégyezer tyukja tanyázik. Egy ízben rá jött arra, hogy nem mindegyik tyuk teljesíti becsületesen a kötelességét, hanem sokan lustálkodnak és nem tojnak. Mit csináljon? Annyi ezer tyuk közül, hogyan válaszsza ki a ravaszkodókat? Hosszas töprenkedés után végre a homlokára csapott — eszébe jutott a Röntgen-sugár. És Röntgen-sugarakat bocsátott rá a tyukjaira, hogy megvizsgálja a tojástenyésztő képességüket. Egy óra alatt harmincz-negyven tyukot vizsgált meg. Ha küült a tyuknak bűnössége, akkor a sorsa el volt döntve — pecsenye lett belőle.

1899-re tagsági díjaitak befizették:

(Első folytatás.)

Gróf Kornis Berta alelnök (3 frt.)	Dr. Semsey Aladár Brassó.
Dr. gróf Kuun Géza, v. b. t. t. M.-Németi.	Stodolni Gyula tanárjelölt.
Mihály Józsefné.	Streda Rezsóné F.-Szent-Miklós.
Dr. Nicora János tanár, Zsolna.	Dr. Széchy Károly egyet. tanár.
Papp Farkasné Bornemissza báróné.	Szombathelyi tets. ker. önképzőkör.
Posgay Béla Budapest!	Gróf Teleki Erik Drassó.
Dr. Pósta Béláné Budapest.	Gróf Teleki Ralf Drassó.
Ranezay Mariska K.-Félegyháza.	Unger Ilonka Kassa.
Dr. Russel Károly kalaz. igazgató.	Van der Velden Edéné titkár (10 frt.)
Sárközy A. főispán cs. k. kamarás,	Vincze Mariska Szől.-Györök.
Komárom.	

(Folytatjuk.)